

Nationalspråksnämnden

03.12.2025

Sammanträde

Tid 03.12.2025 kl. 17:00 -
Plats Möteslokalen Pitkäjärvi, Teknikvägen 15, Esbo
Tilläggsuppgifter

Ärenden

Ärende	Bilagor	Rubrik	Sida
1		Konstaterande av sammanträdet laglighet och beslutsförhet	2
2		Godkännande av nationalspråksnämnden arbetsordning och val av protokolljusterare	4
3		Antecknande av presentationen om språkets betydelse i utvecklande av digitala tjänster för kännedom	6
4		Uppföljning av Västra Nylands välfärdsområdes specialuppdrag	8
5		Uppföljning av nätverksbaserade kompetenscenter i anslutning till Raseborgs sjukhus	11
6		Aktualitetsöversikt	14
7		Meddelanden	15

Esbo 27.11.2025

Anita Westerholm
ordförande

1

Konstaterande av sammanträdets laglighet och beslutsförhet

Beslutsförslag

Ordföranden beslutar konstatera de närvarande vid sammanträdet och sammanträdets laglighet och beslutsförhet i enlighet med 72 § i förvaltningsstadgan.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Efter att ha öppnat sammanträdet konstaterar ordföranden dess laglighet och beslutsförhet (72 § i förvaltningsstadgan).

Enligt 108 § i lagen om välfärdsområden är andra organ än välfärdsområdesfullmäktige beslutföra när över hälften av ledamöterna är närvarande. Som närvarande betraktas också sådana ledamöter i ett organ som deltar i sammanträdet på elektronisk väg.

Enligt 70 § i förvaltningsstadgan utfärdas kallelsen till sammanträdet av ordföranden eller, om ordföranden har förhinder, av vice ordföranden. I kallelsen ska anges tid och plats för sammanträdet samt de ärenden som ska behandlas. Det ska framgå vilket av organets sätt att fatta beslut som iakttas vid respektive ärende.

Enligt 78 § i förvaltningsstadgan kan sammanträdet hållas i en elektronisk miljö som man deltar i via en elektronisk förbindelse (elektroniskt sammanträde). Beslut i ärenden kan fattas elektroniskt före sammanträdet (elektroniskt beslutsförfarande).

Nationalspråksnämnden

03.12.2025

Enligt 70 § i förvaltningsstadgan ska kallelsen sändas om möjligt 5 dagar före sammanträdet. En föredragningslista som upptar redogörelse, motiveringar till beslutfattandet och beslutsförslag i varje ärende som föreligger till behandling bifogas kallelsen. Kallelsen kan också sändas elektroniskt.

2

Godkännande av nationalspråksnämnden arbetsordning och val av protokolljusterare

Beslutsförslag

Nationalspråksnämnden beslutar

1. godkänna sammanträdets arbetsordning,
2. välja två protokolljusterare och
3. bevilja nödvändiga närvaro- och yttranderättigheter.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Enligt 72 § i förvaltningsstadgan behandlas ärendena i den ordning som framgår av föredragningslistan, om organet inte beslutar något annat. Organet kan också besluta ta upp ett ärende som inte är nämnt i kallelsen.

Enligt 79 § i förvaltningsstadgan justeras protokollet på det sätt som organet beslutar.

Närvaro- och yttranderätt vid nationalspråksnämndens sammanträden

Enligt 77 § i förvaltningsstadgan har utöver nationalspråksnämndens ledamöter och föredragande följande personer närvaro- och yttranderätt vid nationalspråksnämndens sammanträden:

Nationalspråksnämnden

03.12.2025

- välfärdsområdesstyrelsens ordförande samt en representant eller ersättare som utses av välfärdsområdesstyrelsen,
- välfärdsområdesdirektören,
- förtroendevalda och tjänsteinnehavare som förordnats av nämnden vid nämndens sammanträden,
- en representant för ungdomsfullmäktige.

Vid sammanträdet kan dessutom närvara en särskild sekreterare.

Andra än ovannämnda personers rätt att närvara och yttra sig fastställs i samband med respektive organ.

Företrädare för de andra påverkansorganen än ungdomsfullmäktige har rätt att närvara och yttra sig vid ett organ i ett enskilt sammanträdesärende enligt prövning av organets ordförande eller dess föredragande.

Närvarorätt vid behandling av sekretessbelagda ärenden har utöver ledamöterna, föredraganden och sekreteraren endast en representant för välfärdsområdesstyrelsen, välfärdsområdesdirektören, en serviceområdesdirektör samt en sakkunnig som föredraganden vid behov kallar in.

Nationalspråksnämnden

03.12.2025

3794/00.02.05/2025

Nationalspråksnämnden 03.12.2025

3

Antecknande av presentationen om språkets betydelse i utvecklande av digitala tjänster för kännedom

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):
Palojärvi Elina

Beslutsförslag

Servicelinjedirektör, tjänster på svenska Öberg Benita

Nationalspråksnämnden beslutar anteckna presentationen som hållits vid sammanträdet om språkets betydelse i utvecklande av digitala tjänster för kännedom.

Behandling

Enligt 54 § i Västra Nylands välfärdsområdes förvaltningsstadga har nationalspråksnämnden betydande uppgifter som föreskrivs i lagen om välfärdsområden samt andra uppgifter.

Nämndens uppgift är bland annat att utreda och uttala sig om hur välfärdsområdesfullmäktiges beslut påverkar hur de språkliga rättigheterna tillgodoses i praktiken, utreda och fastställa vilka tjänster den språkliga minoriteten har behov av på sitt eget språk och följa tillgången på tjänsterna och deras kvalitet samt lägga fram åtgärdsförslag för välfärdsområdesstyrelsen om hur de tjänster och servicekedjor som tillhandahålls på minoritetens språk ska utvecklas och om kraven på personalens språkkunskaper och utvecklingen av språkkunskaperna. Enligt 33 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård ska Västra Nylands välfärdsområde stödja utvecklandet av de svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänsterna i hela landet.

Nationalspråksnämnden

03.12.2025

För att utföra uppgiften ska nämnden ha tillräckliga och aktuella uppgifter om sitt uppgiftsområde.

Beslut

Redogörelse

Bilaga

Tilläggsmaterial

**För kännedom
Verkställighet**

Beslutshistoria

Nationalspråksnämnden

03.12.2025

1476/00.01.02/2023

Nationalspråksnämnden 03.12.2025

4

Uppföljning av Västra Nylands välfärdsområdes specialuppdrag

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):
Öberg Benita

Beslutsförslag

Servicelinjedirektör, tjänster på svenska Öberg Benita

Nationalspråksnämnden beslutar att anteckna lägesrapport för Västra Nylands välfärdsområdes specialuppdrag att stödja utvecklandet av den svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänsterna i hela landet för kännedom.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Enligt lag om ordnande av social- och hälsovård 612/ 2021 § 33 ska Västra Nylands välfärdsområde stödja utvecklandet av de svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänsterna i hela landet.

För att kunna förverkliga uppdraget grundades i juni 2022 ett nätverk för de tvåspråkiga välfärdsområdena, Helsingfors stad och HUS sammanslutningen samt andra aktörer med anknytning till utveckling av den svenska servicen (THL, FSKC). Nätverket koordineras av Västra Nylands välfärdsområde. I nätverket sitter personer som jobbar antingen med utvecklandet av svensk service, utvecklingsarbete överlag eller med ansvar för nationalspråksnämnden. Nätverket träffas regelbundet en gång i månaden.

Specialuppdragets övergripande målsättning är att förbättra förutsättningarna samt stöda de tvåspråkiga välfärdsområdena i att kunna garantera service på svenska. Inom nätverket har vi kartlagt och delat med oss av goda modeller, utvecklat nya modeller samt spridit information. Dessutom har vi påverkat på nationell nivå.

Under verksamhetsår 2025 ligger fokus på att a) garantera tillgång till vård på svenska, b) sprida relevant forskning och utveckling samt att c) dela med och följa upp utvecklingsarbetet vid de nätverksbaserade kompetenscentren vid Borgå och Raseborgs sjukhus.

Inom nätverket för de tvåspråkiga välfärdsområdena gör vi upp agendan för ett halvår i taget och jobbar enligt välfärdsområdenas behov och önskemål. Västra Nylands välfärdsområde är fortfarande begränsat till sina egna resurser för att sköta uppdraget.

Specialuppdragets övergripande målsättning är att förbättra förutsättningarna samt stöda de tvåspråkiga välfärdsområdena i att kunna garantera service på svenska. För att stöda utvecklingen har man inom specialuppdraget och dess nätverk arbetet kring följande:

Styrdokument och administration

- genomgång av tillgång till material och översättningsverksamhet, språkprogram, språkincitament
- delat god praxis och verksamhetsmodeller inom nätverket som varje organisation har utnyttjat enligt eget behov och möjligheter
- påverkat på nationell nivå när det gäller tillgång till material på båda nationalspråken

Uppföljning av minoritetsspråkets tjänster

- påverkat på nationell nivå innehållet i mätare så att språkfrågan har beaktats i vissa nationella mätare och enkäter
- delat information om organisationernas uppföljningsmätare ur ett språkligt perspektiv
- arbetat fram gemensamma mallar för nationalspråksnämndernas årsberättelse

Tillgång till tjänster på minoritetsspråk

Nationalspråksnämnden

03.12.2025

- tillgång till svenskspråkig personal, rekrytering, språkinlärning, uppföljning av språkkunskaper, språkligt klimat
- delat god praxis och verksamhetsmodeller inom nätverket som varje organisation har utnyttjat enligt eget behov och möjligheter
- utvecklat språkambassadörsverksamhet
- främjat medvetenheten om svenska språket bland finskspråkiga social- och hälsovårdsstuderande

Forskning och utveckling

- grundat och upprätthållit "Nordiskt inspirationsnätverk" (innovationsnätverk mellan Finland (inkl. Åland) och Sverige)
- delat information om forsknings- och utvecklingsprojekt relaterade till tvåspråkighet

Vid sammanträdet presenteras en mera utförlig uppföljning gällande lägesrapporten för Västra Nylands välfärdsområdes specialuppdrag.

Bilaga

Tilläggsmaterial

För kännedom Verkställighet

Beslutshistoria

Nationalspråksnämnden

03.12.2025

2090/00.02.01/2024

Nationalspråksnämnden 03.12.2025

5 Uppföljning av nätverksbaserade kompetenscenter i anslutning till Raseborgs sjukhus

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):
Öberg Benita

Beslutsförslag

Servicelinjedirektör, tjänster på svenska Öberg Benita

Nationalspråksnämnden beslutar anteckna redogörelse över
det Nätverksbaserade kompetenscenter i anslutning till
Raseborgs sjukhus för kännedom.

Behandling

Beslut

Redogörelse

I regeringsprogrammet finns beslut om ett statligt bidrag för
åren 2024–2027 för att utveckla nätverksbaserade
kompetenscenter vid Borgå och Raseborgs
sjukhus. Utvecklingsarbetet är ett samarbete mellan HUS-
sammanslutningen, Västra Nylands välfärdsområde och Östra
Nylands välfärdsområden.

Delprojekten är fördelade så att Västra Nyland ansvarar för
ledningen av delprojektet digitala-, distans- och närtjänster,
medan HUS- sammanslutningen ansvarar för ledningen av
delprojekten internationell rekrytering och interprofessionellt
tvåspråkigt kompetenscenter.

Nationalspråksnämnden

03.12.2025

Projektets huvudsakliga målsättning är att säkra de språkliga rättigheterna, samt integrationen mellan primär- och specialvården.

Utveckling inom Västra Nylands välfärdsområde

Västra Nylands välfärdsområdes deltagande i projektets utveckling har fokuserat på delprojekten digitala-, distans- och närtjänster samt interprofessionellt tvåspråkigt kompetenscenter. Delprojektet digitala-, distans- och närtjänster är indelat i tre helheter: utveckling av artificiell intelligens, utveckling av distanstjänster samt utveckling av digitala tjänster och kundstyrning.

Inom projektet digitala tjänster vidareutvecklades en AI-baserad applikation för översättning av texter mellan finska och svenska. Dessutom skapades översättningsanvisningar som klargör vilka texter som kan översättas med hjälp av AI och vilka kriterier som bör beaktas.

Antalet översättningar gjorda med applikationen ökade från 5 060 i februari 2025 till 19 250 i juni 2025. Antalet enskilda användare ökade under samma period från 301 till 774.

Applikationen ersätter inte professionella översättare men är ett komplement och på så sätt förbättras tillgången till material även på svenska.

Den svenskspråkiga distansservicen inom rehabiliterande dagverksamhet, rehabilitering samt hemvård, har centraliserats till Raseborg och ges därifrån åt hela områdets svenskspråkiga invånare.

Delprojektet genomförde också tillsammans med HUS-sammanslutningen och Östra Nylands välfärdsområde en serie med tre webinarier om distansarbete. Webinarierna har publicerats på Hälsobyn Pro och är där tillgängliga för alla anställda i välfärdsområden som använder Hälsobyn Pro, alltså även för andra än HUS och de välfärdsområden som deltar i projektet. De producerade webinarierna stöder även språkinläring, eftersom hälften av webinarierna är på finska och hälften på svenska, och inspelningen är alltid textad på det andra nationalspråket.

Utveckling av distanstjänster planeras även framöver och som integrationsprojekt med HUS.

Projektet har även stött utvecklingen av svenskspråkig digital ärendehantering. Fokus har legat på planering av meddelandetjänster, videomottagning och formulär samt

Nationalspråksnämnden

03.12.2025

kartläggning av översättningsbehov. Efterfrågan på chatt- och meddelandetjänster har beräknats för att säkerställa svenskspråkig personal och tekniska lösningar som garanterar språkliga rättigheter. Utvecklingen av applikationen Lunna är en del av utvecklingshelheten. Befolkningsdata om svenskspråkiga har tagits fram för framtida utveckling. Kommunikation och material har planerats på båda nationalspråken.

Delprojektet interprofessionellt tvåspråkigt kompetenscenter utvecklar under projektperioden 2024–2027 en interprofessionell tvåspråkig lärmiljö i anslutning till Raseborgs sjukhuscampus. Målet är att öka den nuvarande personalens kunskaper i svenska och förståelse för tvåspråkighet, stärka finskspråkiga social- och hälsovårdsstuderandes kunskaper i svenska och intresse för språket samt förbättra Raseborgsregionens attraktionskraft.

Vid sammanträdet presenteras en mera utförlig uppföljning gällande lägesrapporten om det nätverksbaserade kompetenscentret i anslutning till Raseborgs sjukhus/ campus.

Bilaga

Tilläggsmaterial

För kännedom Verkställighet

Beslutshistoria

6

Aktualitetsöversikt

Beslutsförslag

Nationalspråksnämnden beslutar anteckna aktualiteterna för kännedom.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Vid sammanträdet ges översikter över aktuella ärenden som gäller välfärdsområdet bland annat enligt följande

1. Föredragandes aktualitetsöversikt.

7

Meddelanden

Beslutsförslag

Nationalspråksnämnden beslutar anteckna meddelandena för kännedom.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Följande meddelanden delges nationalspråksnämnden:

1. Den månatliga Takt-rapporten om välfärdsområdets serviceproduktion (nyckeltalen) kan läsas på webben på adressen <https://www.luvn.fi/sv/takt>.

Bilaga

Tilläggsmaterial